

Ikt. sz.: IUB-41/68-3/2020.

IUB-20/2020. sz. ülés
(IUB-58/2018-2022. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Igazságügyi bizottságának**
2020. október 8-án, csütörtökön, 9 óra 09 perckor
az Országház Delegációs termében (főemelet 40.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Dr. Varga Zsolt András, a Kúria elnökjelöltjének meghallgatása (A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 114. § (3) bekezdése és a 67. § (3) bekezdése alapján)</i>	5
<i>Dr. Varga Zsolt András expozéja</i>	6
<i>Kérdések</i>	8
<i>Dr. Varga Zsolt András válasza</i>	11
<i>Vélemények, reagálások</i>	18
<i>Határozathozatal</i>	21
<i>Az ülés berekesztése</i>	22

Napirendi javaslat

1. Dr. Varga Zsolt András, a Kúria elnökjelöltjének meghallgatása
(A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 114. § (3) bekezdése és a 67. § (3) bekezdése alapján)

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Dr. Vejkey Imre (KDNP), a bizottság elnöke

Czunyiné dr. Bertalan Judit (Fidesz), a bizottság alelnöke

Dr. Kovács Zoltán (Fidesz), a bizottság alelnöke

Dr. Vitányi István (Fidesz), a bizottság alelnöke

Dr. Bajkai István (Fidesz)

Dr. Becsó Károly (Fidesz)

Demeter Zoltán (Fidesz)

Vigh László (Fidesz)

Dr. Varga László (MSZP)

Sebián-Petrovszki László (DK)

Dr. Varga-Damm Andrea (független)

A bizottság titkársága részéről

Dr. Nagy Zoltán bizottsági munkatárs

Meghívott(ak)

Hozzászóló(k)

Dr. Varga Zsolt András kúriaelnök-jelölt

Megjelent(ek)

Dr. Völner Pál államtitkár (Igazságügyi Minisztérium)

Dr. Hajas Barnabás államtitkár (Igazságügyi Minisztérium)

Dr. Senyei György Barna elnök (Országos Bírósági Hivatal)

(Az ülés kezdetének időpontja: 9 óra 09 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása

DR. VEJKEY IMRE (KDNP), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Meghívottak! Köszöntöm a bizottság valamennyi megjelent tagját és a meghívottakat. A bizottság ülését ezennel megnyitom.

Ismertetem a helyettesítések rendjét, illetve mivel a mai napra helyettesítést nem adott le senki, ezért helyettesítési rend nincs. Megállapítom, hogy a bizottság határozatképes.

Most soron következik a mai ülésünk napirendjének megállapítása. Napirend módosítására irányuló kezdeményezés nem érkezett.

Kérdezem tehát most képviselőtársaimat, ki támogatja a kiküldött napirendi javaslat elfogadását. Kérem, kézfelemeléssel szavazzon, aki egyetért vele! (Szavazás.) Aki nem? (Senki sem jelentkezik.) Aki tartózkodott? (Szavazás.) Köszönöm. Megállapítom, hogy a bizottság 10 igen szavazattal, nem szavazat nélkül és 1 tartózkodás mellett a kiküldött napirendi javaslatot elfogadta.

Dr. Varga Zsolt András, a Kúria elnökjelöltjének meghallgatása (A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 114. § (3) bekezdése és a 67. § (3) bekezdése alapján)

Soron következik az 1. napirendi pontunk, dr. Varga Zsolt Andrásnak, a Kúria elnökjelöltjének a meghallgatása a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 114. § (3) bekezdése és a 67. § (3) bekezdése alapján.

Köszöntöm az ülésünkön megjelent dr. Varga Zsolt András jelölt urat, dr. Senyei György elnök urat, az OBH vezetőjét, a kormány képviselőjében dr. Völner Pál és dr. Hajas Barnabás államtitkár urakat, az Igazságügyi Minisztérium részéről.

Tájékoztatom képviselőtársaimat, hogy Áder János köztársasági elnök úr 2020. október 5-én a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló törvény 114. § (3) bekezdése és a 67. § (3) bekezdése alapján dr. Varga Zsolt András urat jelölte a Kúria elnökének arra figyelemmel, hogy Darák Péter elnök úr megbízatása 2020. december 31-ével, illetve 2021. január 1-jével lejár.

A hivatkozott törvény 67. § (3) bekezdése alapján a Kúria elnökének jelölt személyt az Országgyűlés igazságügyel foglalkozó bizottsága meghallgatja, erre a meghallgatásra kerül most sor. Az S/13175. számon nyilvántartásba vett jelölést, a jelölt életrajzát korábban megkapták, és munkatársaim ki is osztották önöknek.

Mielőtt elkezdjük a napirendi pont megvitatását, a tárgyalás menetével kapcsolatban az alábbi javaslatot kívánom tenni: azt javaslom, hogy a bizottságban korábban kialakult gyakorlatnak megfelelően a jelölti meghallgatásra kétolvasatos vita keretében kerüljön sor, vagyis elnökjelölt úr nyitóbeszédét követően kérdések feltételére, majd a jelölti válasz után a vélemények megfogalmazására legyen lehetőség.

Kérdezem a bizottságot, ki támogatja az általam előterjesztett tárgyalási menetrendre tett javaslatot. Kérem, szavazzon, aki ezzel egyetért! (Szavazás.) Aki nem? (Senki sem jelentkezik.) Aki tartózkodott? (Senki sem jelentkezik.) Köszönöm szépen. Megállapítom, hogy a bizottság 11 igen szavazattal, nem szavazat és tartózkodás nélkül egyhangúlag a tárgyalási rendet elfogadta.

Ismét köszöntöm Varga Zsolt András jelölt urat, és egyben felkérem beszéde megtartására. Parancsoljon, öné a szó.

Dr. Varga Zsolt András expozéja

DR. VARGA ZSOLT ANDRÁS kúriaelnök-jelölt: Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Igazságügyi Bizottság! Megtisztelő, hogy köztársasági elnök úr a Kúria elnöki tisztségére jelölt, és megtisztelő, hogy az Igazságügyi bizottság meghallgat az Országgyűlés döntése előtt. Köszönöm, hogy a mai napon eljöttek meghallgatni a bemutatkozásomat.

A Kúria elnökét a köztársasági elnök jelöli, és ha a köztársasági elnök kifejezi a bizalmát, akkor a jelölt elgondolkozik ezen. Ha pedig elfogadja a jelölést, akkor nyilván reménykedhet abban, hogy egyszer majd alkalmasnak bizonyul, de az élet rendje szerint ez mindig csak utólag derül ki. Ezért a jelölés elfogadásakor legfeljebb a korábbi tapasztalataira - esetemben a jogász, jogalkalmazói és jogtudományban eltöltött életutam során eddig tett megfontolásokra - támaszkodhat.

Az Országgyűlés Hivatala megkönnyítette a helyzetemet - köszönöm -, hogy az egyébként nyilvános életrajzomat megküldte, így nem szükséges, hogy most nagyon részletesen elmondjam, mivel ez tisztelt képviselő asszonyok és urak rendelkezésére áll. Két vonatkozásban tudom kiegészíteni mindazt, amit olvashatnak, egyrészt annak rövid felvázolásával, hogy mit gondolok általában az igazságszolgáltatásról és a Kúriáról, másrészt pedig azzal, hogy az eddigi tapasztalataimnak milyen hatása lehet a jövőre nézve, hogyha az Országgyűlés úgy dönt, hogy a Kúria elnökévé választ.

Lényegében az egyetem elvégzése óta a tágabb értelemben vett igazságszolgáltatásban egy rövid ideig nem benne, hanem a környékén dolgoztam. Láttam az igazságszolgáltatást fogalmazóként, később az ombudsmanok munkatársaként, aztán ügyészségi vezetőként, jogi képviselőt ellátó ügyészként, végül több mint fél évtizeden át alkotmánybíróként. Mindeközben hét éven át a legfőbb ügyész helyetteseként részt vettem az Országos Igazságszolgáltatási Tanács munkájában, ez az akkori OIT tevékenységi idejének fele, és egy évig az Országos Bírói Tanács munkájában is részt vehettem, így egészen személyes tapasztalataim vannak az igazságszolgáltatás igazgatásáról.

A Velencei Bizottságban hét év alatt - és ebből két évig a nemzetközi jogi albizottság elnökhelyetteseként, egy évig az alkotmánybírói albizottság elnökhelyetteseként - 16 igazságszolgáltatást érintő vizsgálatban vettem részt előadóként. Ez hét ország tekintetében azt jelenti, hogy lehetőségem volt feltárni, esetenként megoldásokat javasolni, több esetben kifejezetten előadni az igazságszolgáltatásra vonatkozó helyes alkotmányjogi megoldásokat. Ha az Országgyűlés úgy dönt, akkor most lehetőségem lesz ezeket a tapasztalatokat, amelyek talán nem teljesen általánosak a bírák között, átadni.

De ezzel együtt van két kérdés, amelyet a jelölt nem kerülhet meg, hogy mit tenne, ha megválasztanák, és ezt hogyan tenné; mit szándékozik tenni hivatalba lépése után, és milyen módon éri ezt el. Az első kérdést egészen könnyű megválaszolni, mert az Alaptörvény és a jogszabályok nagyon pontosan körülírják, hogy a Kúria elnökének mit kell tennie. Ezeket a feladatokat nyilván kivétel nélkül el kell látnia, és a feladatsort nyilván nem bővítheti. A kiindulópontot ebben a vonatkozásban a megválasztásakor leteendő eskü jelenti, amely egyébként azonos a minden bíró által leteendő esküvel: hűség Magyarországhoz, hűség az Alaptörvényhez, jogszabályok megtartása és a tisztségnek a magyar nemzet javára történő gyakorlása. Erre teszünk esküt. Azokat a feladatokat pedig, amelyek ezt konkretizálják, a Bszi. 117. §-a tartalmazza. Amennyiben tehát az Országgyűlés megválaszt, ezt fogom tenni, mert ezt kell tennem.

Jóval nehezebben megválaszolható a hogyan kérdése. A szóban forgó tisztség, a kúriaelnöki tisztség személyes álláspontom szerint helyes felfogása az, hogy nem az elnöknek van Kúriája, hanem a Kúriának van elnöke. Ebből pedig az következik, hogy

a hogyan kérdésre egyedül nem fogok tudni válaszolni, mert nem szabad válaszolnom, a választ a Kúria teljes ülésével együtt, más kúriai vezetőkkel, ítélkező tanácsokkal, testületekkel konzultálva, sőt lehetőség szerint az igazságszolgáltatásban érdekelt, abban részt vevő más hivatásrendek véleményét is meghallgatva kell megadni. Nyilván lehetne erről a tisztségről másként gondolkodni, de meggyőződésem, hogyha másként gondolkodnék róla, az nem volna helyes. Ezzel együtt természetesen nem szándékozom kibújni a meghallgatás felelőssége alól, és megkísérlem nagyon tömören összefoglalni, hogy mit gondolok a Kúria, Magyarország bírói rendszere néhány meghatározó kérdéséről.

Összesen három ilyen pontot emeltem ki, nyilván, ha képviselő asszonyok és urak további szempontokat vetnek fel, akkor igyekszem azokra legjobb tudomásom szerint válaszolni. Az első pont, amit én megkerülhetetlennek tartok, az a Kúria szerepe a jogegység biztosításában.

Ugye, a Kúria egyike Magyarország bíróságainak, ilyenként a Kúria maga is ítélkező tevékenységet folytat. Ezt viszont annak fényében kell ellátnia, hogy nem jogszabály, hanem maga az Alaptörvény ruházza rá azt a feladatot, hogy biztosítsa a bíróságok jogalkalmazásának egységét. Mondhatjuk, hogy ez az Alaptörvényen alapuló, formális, normatív jogegységesítő szerep teszi a Kúriát Kúriává. És immár az egyedi döntései is kötelezőek, a jogegységi és jogegységi panaszügyekben hozott határozatai pedig egyenesen megkerülhetetlenek. Ugyanakkor ez elsősorban nem privilégium, hanem feladat a Kúria részére, olyan feladat, olyan szerep, amit nem lehet átruházni, nem lehet megosztani és nem lehet szétteríteni, viszont az ezzel járó felelősséget sem lehet megosztani, átruházni vagy szétteríteni. Ezt a felelősséget, a jogegységért viselt felelősséget a bírói szervezeten kívül és a bírói szervezeten belül is viselni kell.

A Kúria áll a rendes bírósági szervezet élén, ugyanakkor maga is a bírói szervezethez tartozik. Ez pedig azt jelenti, hogy feladatait akkor tudja ellátni, ha kommunikációt folytat a bíróságon belül, és ennek a kommunikációnak, ennek az együttműködésnek állandónak, érdeminek és valódinak kell lennie. Nyilván ehhez viszont az is szükséges, hogy a Kúria egy hangon beszéljen.

A másik ilyen kérdés a szakmai és az igazgatási feladatok elválasztása. Ezt végtelenül fontosnak tartom, mert a Kúria elnöke igazgatási vezető, ezért a szakmai tevékenység és az igazgatási tevékenység közötti különbségnek nagyon világosan látszania kell. Hogy egyszerűen fogalmazzak: mindig tudni kell, hogy talárban vagy talár nélkül nyilvánulunk-e meg, és ennek az igazgatási vezetői feladatot ellátó elnök vonatkozásában is látszania kell; elnökként igazgatási feladatot lát el, és nem befolyásolhatja az ítélkezést, amikor pedig ítélkező feladatot lát el, akkor az álláspontja egy a döntés meghozatalában részt vevő többi bíró álláspontja között. Ennek a hangsúlyozását azért tartom lényegesnek, mert ez következik az igazságszolgáltatás sajátosságaiból.

A bírói függetlenség minden egyes bíró személyes tulajdonsága és személyes feladata. Ezzel együtt nyilván elképzelhetőek ezzel kapcsolatban olyan megoldások, amelyek az igazgatás tekintetében a Kúria autonómiáját növelhetik, de ennek megfogalmazása, úgy gondolom, nem az én feladatom.

A harmadik kérdés pedig a Kúria ítélkező tevékenységének külső meghatározottsága. A Kúria, mint minden bíróság, állami közhatalmat gyakorol, ráadásul ezt az állami közhatalmat az igazság erejével, kötelező és végrehajtandó döntésekkel teszi. Ezért az Alaptörvénynek és a jogszabályoknak a megtartása, az Alaptörvényhez és a jogszabályokhoz igazodó döntéseknek a meghozatala kétséget nem tűrő feladat. Az Alaptörvény folytán, amint ezt egyébként az Alkotmánybíróság kiemelte, az európai uniós és a nemzetközi jog alkalmazása is a bíróságnak, a Kúriának

a feladata és kötelessége. Ez azonban nem feloldja, hanem éppen megerősíti a bírói működés, így a Kúria és a Kúria elnöke működésének feltétlen kötöttségét az Alaptörvényhez. A bíró, a kúriai bíró, a Kúria elnöke is köteles az Alaptörvényt tiszteletben tartani, mert Magyarország bírója, bírói hatalmának forrása és bírói hatalmának mércéje az Alaptörvény. Hát, ezért követeli meg az Alaptörvény, hogy minden bíró, a Kúria bírója is, a Kúria elnöke is a jogszabályokat az Alaptörvénnyel összhangban értelmezze. Ez nem vélemény, ez nem elméleti felfogás kérdése, ez az Alaptörvény kötelező előírása.

Mindemellett a rendes bírói igazságszolgáltatásra szervezeti értelemben két külső erőter is hatást gyakorol: egyfelől az Európai Unió Bírósága és az Emberi Jogok Európai Bírósága, másfelől pedig az Alkotmánybíróság. Mindkét erőterre figyelemmel kell lenni, kiegyensúlyozásuk, az úgynevezett alkotmányos párbeszéd az elkövetkező évtized talán legnagyobb jogi kihívása nemcsak Magyarországon, hanem egész Európában.

Itthon a mindennapi rendes igazságszolgáltatásnak, így a Kúriának is választ kell keresnie arra, hogy hogyan érvényesíthető egy időben mindkét hatás. A mai tapasztalatok azt mutatják, hogy ennek az útkeresésnek az elején van minden ország, minden ország bírói szervezete, így Magyarország is és a Kúria is. Tisztelt Igazságügyi Bizottság! Éppen ez az a feladat, amely miatt számomra megérte megfontolni a Kúria fölötti alkotmányos kontrollban ellátott szerep felcserélését a Kúria igazgatási vezetésével, ha úgy tetszik, a mindig kényelmesebb külső kritika helyett a nehezebbet választani, és ha az Országgyűlés úgy dönt, elvégezni ezt a feladatot.

Tisztelt Igazságügyi Bizottság! Engedjék meg, hogy azzal a gondolattal fejezzem be a felszólalásomat, amelyet hat évvel ezelőtt, alkotmánybírói jelölésem után mondtam ugyanezen bizottság előtt: volt és vélhetően ezután is lesz személyes véleményem a különböző közjogi kérdésekről, esküt azonban Magyarország Alaptörvényére és nem a saját tudományos meggyőződésemet kell tennem, ha az Országgyűlés úgy dönt. Köszönöm megtisztelő figyelmüket.

Kérdések

ELNÖK: Köszönjük szépen, elnökjelölt úr. Az elfogadott tárgyalási rendünknek megfelelően most a képviselői kérdések következnek. Megnyitom a kérdések körét. Kérdezem, kíván-e valaki hozzászólni. *(Jelzésre:)* Igen, Sebián-Petrovszki László DK-s képviselőtársunké a szó. Tessék parancsolni, képviselő úr!

SEBIÁN-PETROVSZKI LÁSZLÓ (DK): Köszönöm szépen, elnök úr. Én is üdvözlöm a jelölt urat. Három témakört boncolgatnék én a kérdéseimmel, ha megengedi. Mivel relatíve kevésbé ismerhető az ön véleménye a bírósági szervezetrendszeréről, illetve most beszélt azért jó néhány mondatot erről, azért nekem lenne néhány szakmai típusú kérdésem, utána egy picit elvi kérdéseim is vannak, és aztán néhány személyes. Igyekszem gyors lenni.

Konkrétan a bírói szervezetre vonatkozóan. Elégedett-e ön a bíróságok jogalkalmazási gyakorlatával, szakmai színvonalával? Vagy változtatna-e ezen? Van-e a tervei között ilyen típusú terv, hogy ezeken változtat?

Beszélt a jogegységi döntésekről, a jogegységi tevékenységről. Hatékonyak tartja-e az eddigi működését a Kúriának ezen a téren, vagy szintén van valami változtatási javaslata, elképzelése, illetve ha megválasztják, változtat-e ezen?

Mit gondol a Kúria és a Legfőbb Ügyészség kapcsolatáról? Különös tekintettel arra, hogy ön igen jól ismeri a Legfőbb Ügyészséget.

Egyetért-e azzal, hogy továbbra is a bírókat nyilvánosan meghirdetett pályázat alapján, a bírói tanácsok véleményével lehessen kinevezni? Tehát a kinevezési

gyakorlata a bíróknak változzon-e az ön elképzése szerint? Értem én, hogy ez a jogalkotón is múlik, de ön mit gondol erről?

Aztán érdekelne engem, hogy egyáltalán a strukturális felépítése a bíróságnak ön szerint rendben van-e, vagy olyan-e, amit ön jó szívvvel támogat, illetve aminek az élén áll - gondolok itt a különbíróóságokra. Gondolja-e, hogy kellene különbíróóságokat létrehozni egyes jogterületeken, illetve a közigazgatási különbíróóságokhoz való hozzáállása engem érdekelne.

Az utolsó ilyen szakmai kérdés, hogy a Kúria ügyelosztási rendjéről mi az ön véleménye. Lát-e bármit, amit ebben változtatni kellene?

Ha egy picit ellépünk ettől, és egy kicsit konkretizáljuk a dolgokat, és ha nem a szervezetről beszélünk, akkor a magyar bíróságok függetlenségéről önnek mi a véleménye? Kellően függetlenek-e a magyar bíróságok, vagy bármiféle hatás éri-e őket? Mosolygunk mindannyian a teremben, a jegyzőkönyv kedvéért mondom, de azért mégiscsak fel kell tennem ezt a kérdést önnek. Ha ön netalántán veszélyben látná a függetlenséget, akkor mit gondol, kell-e bármit tenni ezen a téren?

Illetve érdekel az, hogy mi a véleménye az Európai Bizottság jogállamisági jelentésének a magyar bíróságokat érintő és kritizáló részéről.

Illetve szintén, és ez az utolsó kérdésem ebben a szekcióban: ha egy bíró munkáját vagy egy bírói ítéletet politikai vagy sajtótámadás ér a jövőben - ugye, ilyen előfordult a múltban -, akkor megvédi-e ön majd ezt a kollégát, illetve ezt a döntést, fellép-e az ilyen támadások ellen, van-e ilyen terve?

És végül az ön személyére is vonatkozik néhány kérdésem. Nem gondolja-e, hogy összeférhetetlen az, hogy ön a Legfőbb Ügyészségen, sőt a legfőbb ügyész helyetteseként dolgozott, ha jól számolom, kilenc évet vagy majdnem tíz évet? Nem gondolja, hogy összeférhetetlen ez azzal, hogy egy másik, teljesen más történetben egy vezető szerepet fog valószínűleg betölteni, ha a parlament fideszes többsége önt megszavazza? Szóval nem gondolja-e, hogy összeférhetetlen ez a kettő?

Igaz-e az, hogy önt évtizedes gyerekkori barátság fűzi Polt Péterhez, és nemcsak szakmailag, hanem emberileg is önök nagyon szoros kapcsolatot ápolnak?

A legeslegutolsó: az, hogy önnek nincsen bírói, ítélezési tapasztalata - ez az életrajzából is kiderül -, nem gondolja-e, hogy ez hátrányt okoz akkor, ha ön lesz a Kúria elnöke?

Köszönöm szépen a figyelmet.

DR. VARGA ZSOLT ANDRÁS kúriaelnök-jelölt: Válaszolhatok?

ELNÖK: Majd a végén, elnökjelölt úr.

Mielőtt megadnám Bajkai István képviselőtársunknak a szót, több dologra fel kell a kérdések kapcsán hívnom tisztelt képviselőtársaim figyelmét. Egyrészt arra, hogy tudomásomra jutott, az Amnesty International kitette a honlapjára 1-10. pontig azokat a kérdéseket, amelyeket kifejezetten kért, hogy az ellenzéki képviselők tegyenek fel. Ezek a kérdések gerilla típusú kérdések, provokatív kérdések, ezeknek egy részét itt az imént hallhattuk.

Az elnökjelölt úrnak nyilván azokra a kérdésekre kell csak válaszolnia, amelyek az elnökjelölti meghallgatásához szorosan kapcsolódnak. Ezért felhívom képviselőtársaim figyelmét arra, hogy a bírák függetlenek és mint független bírák, két dolognak vannak alávetve: egyrészt a törvénynek, másrészt pedig saját lelkiismeretüknek.

Továbbá felhívnam arra is tisztelt képviselőtársaim figyelmét, hogy ha olyan véleményre kíváncsiak, amelyek bíróként nem fogalmazhatók meg, akkor arra elnökjelölt úr nem fog tudni választ adni.

Most akkor átadnám Bajkai István képviselőtársunknak a szót. Tessék parancsolni!

DR. BAJKAI ISTVÁN (Fidesz): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Nagy tisztelettel köszöntöm én is az elnökjelölt urat, akinek a több évtizedes munkásságát nagy tisztelettel figyeltük, és láttuk azt a munkát, amit eddig elvégzett nemcsak az alkotmányosság területén, hanem az egyéb jogterületeken is.

Egy lényeges kérdést szeretnék feltenni az elnökjelölt úrnak, kifejezetten utalva arra a munkásságra, amelyet az Alaptörvény kialakításának koncepcióján dolgozó szakértői csoport tagjaként végzett. Ebben a munkájában ismertté vált, az ön nevéhez kötjük az úgynevezett „mag-alkotmány” kifejezés megszületését is, különös nyomatékkal arra a mondatra, amelyet ön többször is idézett munkássága és előadása során. Szó szerint szeretném idézni az Alaptörvény két rendelkezését. Így szól az egyik, amelyre ön többször hivatkozott: „Az Alaptörvény Magyarország jogrendszerének alapja.”, és folytatom a 28. cikk rendelkezésével: minden jogszabályt az Alaptörvénnyel összhangban kell értelmezni. Életünk és feladataink teljesítése során, akár fogalmazhatnék úgy is, hogy jogászként is tapasztaltuk, előfordult életünkben olyan fordulat, amikor maga a tételes ítélet egyébként összhangban állt az adott jogszabállyal, amelyet a bíró az ítélezésének az alapjául meghatározott, de az volt a véleményünk vagy az érzésünk, hogy egyébként az alkotmánnyal, az Alaptörvényünkkel, annak szellemével és betűjével nem áll összhangban. Lehet, hogy az a vélemény is elhangzott már jogáskörökben, hogy az ítélezés során eljáró bírák - ez természetesen nem általánosítás, csak mint jogász, és akár parlamenti képviselők körében felvetülő nézet - vagy a bírák egy része, fogalmazzunk így, nem mindig tekint kellő hangsúllyal arra a körülményre, arra a nézetre, hogy nemcsak az egyes részletjogszabállyal kell összhangban állni az ítéletnek, hanem az Alaptörvényünkkel is, alkotmányosságunk szemléletével és rendelkezéseivel. Azt szeretném megkérdezni a tisztelt elnökjelölt úrtól, hogy mi a nézete ezzel kapcsolatban, illetve amennyiben ilyen típusú megközelítés van az egyes ítéleteknek vagy ítélezésben eljáró bírának, akkor hogyan szeretne ezen a helyzeten az alkotmányosság és az Alaptörvény érvényesülése érdekében segíteni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük. Kérdezem képviselőtársaimat, kíván-e még valaki ebben a körben felszólalni. *(Jelzésre:)* Igen, úgy látom, hogy Varga László képviselőtársunk. Tessék parancsolni, öné a szó.

DR. VARGA LÁSZLÓ (MSZP): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Kúriaelnök-jelölt Úr! Számomra a kérdéseim közül a választási eljárással kapcsolatos néhány kérdés maradt, amely még nem hangzott el.

Ugye, ön alkotmánybíróvá történő megválasztása óta 11 alkalommal volt információim szerint olyan ügy előadó alkotmánybírája, amely kifejezetten választási eljárással kapcsolatos. Ebből kilencet a kormánypártok nyújtottak be, és hat indítványnak adott helyt. Egyébként ez ebben az ügykörben, tehát a választási beadványokkal kapcsolatban ez egy igen magas arány. Azt szeretném kérdezni, hogy hogyan, milyen eszközökkel kívánja biztosítani választási ügyekben majd függetlenségét a Kúria elnökeként.

Azt hiszem, pártállástól függetlenül mondhatjuk, hogy a Kúria eddigi elnökével jó szakmai munkakapcsolat volt, minden képviselői kérdésre válaszolt objektíven, részletesen, 15 napon belül. Hasonló együttműködést várhatunk-e az ön részéről is, elődjéhez hasonlóan tudja-e tartani ezeket a határidőket, illetve objektív és szakmai alapon várhatunk-e öntől válaszokat?

Néhány '19 novemberi AB-határozat kapcsán kérdeznék még, nem belemerve ezeknek a részletes tartalmába - terjedelmi okokból sem -, amelyeknek ön volt az előadó alkotmánybírája. Az egyik kérdésem úgy hangzana, hogy ön szerint használhat-e egy jelölt egy adott önkormányzat arculatához tartozó minden elemet akkor is, ha erre az ellenfélnek nincsen lehetősége. A másik pedig szintén egy olyan ügy, amelynek ön volt az előadója. Ön elfogadhatónak tartja, hogy egy hivatalban lévő tisztségviselő a választási kampány során az általa betöltött tisztséghez tartozó hivatalt használja fel, hogy ezzel a többi jelölthöz képest előnyhöz jusson? Nyilván mind a két AB-határozat az önkormányzati választást követően novemberi hónapban született. Ennek kapcsán kérdezem, hogy alakult a véleménye az elmúlt időszakban. Azt hiszem, ennyi maradt számomra, a többi elhangzott. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Mielőtt megadnám a szót Vitányi István alelnök úrnak, fel kell hívnom jelölt úr figyelmét és képviselőtársaim figyelmét arra, hogy itt az Igazságügyi bizottság előtt nem az Alkotmánybíróság meghallgatása folyik. Egyébként erre nincs is hatáskörünk.

(*Jelzésre:*) Tessék parancsolni, alelnök úr!

DR. VITÁNYI ISTVÁN (Fidesz), a bizottság alelnöke: Nem akarok a jelölt úr helyett beszélni, de nem állom meg, hogy az előttem szóló egyik képviselőtársam hozzászólásához egy mondatot ne tegyek hozzá. Ha képviselőtársam nemcsak az Amnesty International tíz pontját olvasta volna, a sajtót is, néha belenéz, akkor láthatja, hogy például most aktuálisan Amerikában a legfelsőbb bíróság egyik tagjának jelölése folyik, és ha átnézné egy kicsit az életrajzát, hogy ügyész, jogtanácsos, bíró, semmi összeférhetetlen itt nincs. És úgy gondoljuk, hogy Amerikában talán demokrácia van. Ennyit erről.

A kérdésem a következő lenne a jelölt úrhoz. Az utóbbi időszak jogalkotási produktumai azt mutatják, hogy a kormány eltökélt az irányban, hogy a társadalom igazságérzetét helyreállítja. Elnökjelölt Úr! Milyen lehetőséget lát arra, hogy az ítélezési gyakorlat ebbe az irányba mozduljon el? Hiszen napjainkban is, a közelmúltban is találkoztunk olyan ítéletekkel, amelyek nem találkoznak a társadalom igazságérzetével. Köszönöm szépen, ennyi lett volna.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Kérdezem képviselőtársaimat, kíván-e még valaki a kérdések körében felszólalni. (*Senki sem jelentkezik.*) Jelentkezőt nem látok. A kérdések körét lezárom, és válaszára megadom a szót a jelölt úrnak. Tessék parancsolni!

Dr. Varga Zsolt András válasza

DR. VARGA ZSOLT ANDRÁS kúriaelnök-jelölt: Köszönöm szépen, elnök úr. Vannak a hozzám intézett kérdések között - amelyek közül mindegyiket köszönöm szépen - átfedések. Nyilván, ha most elkezdek sorrendben válaszolni, akkor néhányat vagy megismétlek, vagy akkor kérem képviselő urakat, hogy saját vonatkozásukban is tekintsék megválaszoltnak a kérdést, aztán hogy el tudják-e fogadni a válaszaimat vagy nem, az már bonyolultabb.

Sebián-Petrovszki képviselő úr kérdéseit valóban lehetőségem volt az éjszaka részben olvasni, de ez ellen nincs alapvetően kifogásom. (*Sebián-Petrovszki László: Hát, ez jó!*) Tehát ezek a kérdések felmerülnek, a képviselő úr megkérdezi, én megpróbálom megválaszolni nyilván azt, amit meg tudok belőle válaszolni.

Az egyik a jogalkalmazás és a jogalkalmazás színvonala. Ha megnézzük a Bszi. 117. §-át, akkor azt látjuk, hogy ebben a vonatkozásban a Kúria elnöke azért nincsen

szerencsés helyzetben. Az eddigiek sem voltak és a következők sem lesznek, tudniillik a társadalom nyilván az intézményeket megszemélyesítő embereken kér számon mindent. Végül is azt lehet mondani, hogy ezért személyek vezetnek intézményeket, tehát rajtuk kérjük számon az összes rossz ítéletet, azt, amit esetleg a szakmai vagy nem szakmai közvélemény nem tekint megfelelő színvonalú ítéletnek. Csakhogy, amint én ezt mondtam is, azért a Kúria elnökének az egyes ítéletekre roppant kevés befolyása van, és ez így helyes. Tehát nem egyszemélyes intézmény a Kúria, és amit itt volt szerencsém mondani: nem az elnöknek van Kúriája, hanem a Kúriának van elnöke. Most ezt nemcsak bonmot-ként mondtam, mert jól hangzik, bár nyilván egyetemi múltam miatt szívesen használok ilyen fordulatokat, de azért ez egy komoly kérdés.

Tehát egy bíróság nem hivatal, tehát nem arról van szó, hogy ott megjelenik valamelyik igazgatási vagy szakmai vezető, és akkor tollba mond egy ítéletet vagy legalábbis sutyorog a bírónak, hogy figyelj, ilyen meg olyan ítéletet kell hozni. Hol van a Kúria elnökének ebben szerepe? És akkor egy másik kérdésre is válaszolok, ez pont a következő volt, a jogegységi tevékenység. Ha van jogegységi eljárás vagy van jogegységi panasz eljárás, akkor itt van szerepe, illetőleg ítélkező bíróként abban a tanácsban, amelyikbe beül, nyilván van a jelenlegi szabályok szerint egyharmad, kivételesen egyötöd szavazata. Tehát ennyi hatása van. Az összes informális helyen, amely viszont törvényben biztosított hely, kollégiumi ülés, joggyakorlat-elemző csoport, bármilyen egyéb helyeken, konferenciákon megpróbálja elmondani nyilvánosan azt, hogy mit gondol, és ha ezt valaki meghallgatja, akkor szerencséje van, ha nem hallgatja meg, akkor pedig visszatértünk, képviselő úr, az első mondatomhoz, hogy számon fognak kérni rajta valamit, amiről nem tehet, de ezt viselnie kell. Hát, a mundér ilyen.

Na most, a jogegységről - ezt leírtam. Tehát amikor itt a jogegységi panasz eljárással kapcsolatban megindult a szakmai vita, másodikként én írtam, akkor ott leírtam azt, hogy az elmúlt időszakban hány jogegységi határozat, hány jogegységi eljárás volt. Képviselő Úr! Az Alaptörvény hatálybalépése óta kevesebb mint hatvan jogegységi határozatot hozott a Kúria, kilenc év alatt. Ha megnézzük, hogy ebből hányat kezdeményezett ítélkező tanács azért, mert a törvényt betartva el kívánt térni a Kúria már meghozott döntésétől - nagyon fontos, amit mondok, tehát amikor a Kúria a saját döntését tiszteletben tartja vagy nem, szóval hány ilyen van -, akkor nagyon furcsa eredményre jutunk. Képviselő úr, négy jogegységi eljárást kezdeményezett bírói tanács; ebből kettőt 2019-ben, amikor már elindult ez a folyamat, egyet 2018-ban és egyet 2017-ben. Ha a szakágak közötti elosztást is megnézzük, akkor azt látjuk, hogy két közigazgatási és munkajogi, egy közigazgatási és munkajogi együtt polgárral és egy büntetőjogi volt.

Tehát nagyjából azt látjuk, hogy az a szabály, miszerint, ha a Kúria ítélkező tanácsa el kíván térni a Kúria másik ítélkező tanácsának jogkérdésben meghozott döntésétől, akkor köteles jogegységi eljárást kezdeményezni - ugye, ez a régi jogegységi eljárás, amit egyébként a Velencei Bizottság kifogásolt mint nagyon régről itt maradt, kvázi jogalkotói tevékenység, de még ezt sem használjuk eléggé -, azt mutatja, hogy a jogegységesítő feladat ellátása a 2019. decemberi törvény meghozatala előtti módszerekkel valamilyen szinten biztosítható volt, de leginkább informális eszközökkel. És én azt hiszem, hogy az alkotmányosság pontosan azt viseli nehezen, ha egy bíróságokra bízott feladat informális eszközökkel biztosítható.

Na most, lényegében a többi bíróság számára áprilistól, a Kúria számára júliustól van egy új helyzet: törvény biztosít egy másik lehetőséget, de ebben, ha megenged ennyi személyes elszólást, akkor Istennek hála, nem a Kúria elnökének van szerepe, hanem az ügyvédeknek, illetőleg a jogi képviselőknek. Az új jogegységi panasz eljárás a felekre van bízva. Ha a felek igénybe veszik, akkor a Kúriának kötelessége valamilyen döntést hozni, ha nem veszik igénybe, akkor pedig nem hoz

ilyen döntést a Kúria. Úgyis ezt egy nagy létszámú, kilencfős tanács bírálja el, következésképpen itt azért az eléggé biztosítva van, hogy egyetlen bírónak se, a Kúria elnökének se legyen meghatározó szerepe, és ami nagyon-nagyon fontos: formális eljárásban, valódi bírói eljárásban. Tehát ez a véleményem a jogegységről.

A Kúria és a Legfőbb Ügyészség kapcsolatáról. Most azt tudom mondani, hogy egyrészt két alkotmányos intézményről van szó. Nyilván mint alkotmányos intézményeknek van szerepe, a tárgyalóteremben van egy másik szerepe. Én ezenkívül egyéb intézményes kapcsolatot, mint amit a törvények mondanak, illetve mint amit hoz az az élethelyzet, hogy egy ideig még egy intézményben dolgozik a Legfőbb Ügyészség és a Kúria, ez nyilván bizonyos feladatokat ad, nem nagyon tudok mondani.

Arra vonatkozóan - ez a képviselő úr következő két kérdése volt -, hogy a pályázat legyen-e kötelező, illetve hogy a bíróság strukturális felépítése hogyan nézzen ki, kell-e különbíróság, azt tudom mondani, képviselő úr, hogy ebben a pozícióban, amelyben itt ülök jelöltként, és ha megválasztanak, akkor kötelességem a jogszabályok betartása, a jogszabályokat nyilván be kell tartani. Ahogy ezt a képviselő úr is mondta, és ezzel megkönnyítette a helyzetemet, nagyon köszönöm, ez nyilván jogalkotási kérdés: az Alaptörvény elosztja itt a feladatokat. Én nem hiszem, és ezt egyébként - bár ez nem nyilvános, mert a párhuzamos indokolásaim, különvéleményeim nem tartalmazzák, mert ott lehetett. Ha az Alkotmánybíróságon mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenességről kellett döntenet, ott is mindig az volt az álláspontom, hogy jó, de azért ez odáig nem juthat el, hogy megrendeljük, milyen törvény alapján szeretnénk eljárni. Tehát az, hogy egy törvény hogyan nézzen ki, az Országgyűlés joga.

A Kúriának milyen lehetősége van itt? Ha úgy gondolja a Kúria elnöke, hogy egy törvény alaptörvény-ellenes, akkor a Kúria elnöke azon személyek közé tartozik, akiknek joguk van az Alkotmánybírósághoz utólagos normakontroll-indítvánnyal fordulni. Ha a jelenlegi törvények alaptörvény-ellenesek lettek volna, akkor bizonyára a Kúria elnöke az Alkotmánybírósághoz fordult volna. Nem találta alaptörvény-ellenesnek, így én arra okot nem látok, hogy helyette ezen elgondolkodjak.

Nyilván a különbíróságokról lehetne beszélni, és egyetemi oktatóként elég sok alkalmam volt erről beszélni, de én most ettől tartózkodnék, ama egyszerű okból kifolyólag, hogy az Alaptörvény ezt rendezi. Tehát most beszélgethetünk róla, hogy kell-e közigazgatási bíróság vagy nem kell - azt ígértem, hogy nem válaszolok. Ha elnök úr kötelez rá, hogy mondjam el a személyes véleményemet, akkor szívesen elmondom, de nem rám tartozik e minőségemben ez a kérdés.

ELNÖK: Nem kötelezem elnökjelölt urat.

DR. VARGA ZSOLT ANDRÁS kúriaelnök-jelölt: Köszönöm, elnök úr. Az ügyelosztási rend. Úgy gondolom, hogy a Kúria jelenlegi ügyelosztási rendje és az a megfontolás, amely alapján az ügyelosztási rend készül, az teljes mértékben rendben van. Természetesen ennek része az is, hogy ez átlagosan havonta változik, mert ha jön egy új bíró vagy távozik egy új bíró, akkor ehhez hozzá kell nyúlni. Egyébként a képviselő úr kérdésének a lényegét érteni vélem, úgy gondolom, hogy az az ügyelosztási rend a jó, amelyik lényegében mindenféle külső befolyást kiküszöböl az ügyek elosztásából. Tehát nekem személyesen akár a teljesen automatikus ügyelosztással kapcsolatban sincs kifogásom.

Azért egy dolgot engedjen meg, képviselő úr: a teljes automatizmus azt jelentené, hogy nincs büntető, polgári és közigazgatási szakág vagy egy szakágon belül nincsenek referádák. Én egy dolgot meg tudok ígérni képviselő úrnak, hogy azt, amit a kérdése sugallt, azt megfontolom, megfontolom azt, hogy ne legyenek a Kúrián szakági referádák. De engedje meg, amit a felszólalásom kezdetén mondtam, hogy erről hadd

kérdezzem meg a Kúria álláspontját is, mielőtt ebben bármit mondok. De azt, hogy megfontolom, azt megígérem. Köszönöm szépen.

Függetlenség kérdése. Erre nem fogok tudni nagyon-nagyon konkrétan válaszolni többet, mint amit mondtam. Azt tudom ezzel kapcsolatban mondani, hogy a függetlenség minden bírónak személyesen és jó néhány más tisztséget ellátó közjogi szereplőnek törvény által biztosított attribútuma. A függetlenség természetesen bizonyos vonatkozásokban alapjogiasodott - hála az Alkotmánybíróságnak, amelyik a nem alapjogként megfogalmazott bírói függetlenséget a későbbiekben alapjogként értelmezte -, ennek nyilván örülök, másrészt viszont ez kötelezettség is. Tehát a függetlenség nemcsak azt jelenti, hogy hozzám nem szólhatnak, hanem azt is jelenti, hogy egy korlátot figyelembe vesz minden bíró. Egyébként ezt az Alkotmánybíróság határozata tartalmazza: bíró a törvényektől nem oldhatja el magát, mert akkor a saját függetlenségének alapjaitól oldja el magát, lévén, hogy a bírói függetlenséget ezek a törvények biztosítják. Nyilván erről még lehetne nagyon sok mindent mondani.

Hadd térjek ki egy későbbi válaszra, a kritikára. Úgy gondolom, az mindenki számára kellemetlen, legyen közszereplő vagy nem közszereplő, hogy két, egymással ellentétes alkotmányos értékkel találkozunk, az egyik jelen esetben a bírói függetlenség, a másik pedig a véleménynyilvánítás szabadsága. Bizonyos szintű kritikát mindenkinek tűnie kell. Ami itt kérdés lehet, az nem a kritika, tehát nem az, hogy bárki megfogalmaz valamilyen kifogást bírói ítélettel szemben, mert ez önmagában maximum a jó ízlést sérti, a bírói függetlenséget ezzel nem lehet megsérteni. Egyébként erről életemben először 2001-ben írtam, közel húsz esztendeje, a doktori dolgozatomban. Vargha Ferenc - nem rokon, gh-val írta a nevét - korábbi koronaügyész írta le, hogy a bírói függetlenség milyen fontos. Tehát az ügyészségen tanultam meg a bírói függetlenség tiszteletben tartását. Szóval, a bírói függetlenséget az intézményes politikai támadás sérti. És mivel elnök úr figyelmeztetett, hogy tartózkodnom kell - meg a törvények is ezt mondják - a politikai nyilatkozattól, ezért itt kénytelen vagyok rövidre fogni: van személyes tapasztalatom, képviselő úr, az intézményes politikai támadásról, életre szóló, fel fogom ismerni, ha úgy adódik, hogy meg kell védenem a bíróságot, a bírói függetlenséget intézményes politikai támadástól.

Az Európai Bizottság jogállamiság-jelentését én most hadd ne értékeljem, mert nem az én feladatam.

Ami a bíróságot illeti: hivatkozik a jogállamiság-jelentés arra, hogy kinevezések előtt bírói testületeknek meg kell hallgatniuk jelölteket. Képviselő úr, holnap fogok az Országos Bírói Tanács előtt megjelenni, igyekszem akkor ennek eleget tenni.

Összeférhetetlenség kérdésére röviden tudok válaszolni: a törvények tisztázzák, hogy ki összeférhetetlen, ki nem. Egyébként európai gyakorlat szerint, ami itt Magyarországon sajnos 1949-től kezdődően egy picit megszakadt, a bírának és ügyészeknek van egy közös elnevezése, hogy ők a magisztrátusok. Ez az európai kultúra; nem állnak olyan távol egymástól, nyilván itt eltér a francia, illetőleg a német gyakorlat, de összeférhetetlenség fogalmilag az én ismereteim szerint kizárt.

Volt egy olyan megfogalmazás... - ez egy picit személyes, megengedi, képviselő úr, hogy válaszoljak rá? (*Sebián-Petrovszki László: Hogyne!*) Tehát itt említette, hogy ki fog megválasztani engem, ha megválaszt. Erre hadd mondjam azt, hogy közjogászként a parlament választ meg. Köszönöm szépen.

A másik személyes kérdésére: nem fűz gyerekkori barátság a jelenlegi legfőbb ügyész úrhoz. Kétségtelen, sokat dolgoztunk együtt legfőbb ügyész úrral, kétségtelenül sok mindent tanultam legfőbb ügyész úrtól, de nyilván azért szó nincs arról, hogy ez a kapcsolat, ez a korábbi munkakapcsolat azonkívül, hogy minden egyes emberi kapcsolat nyomot hagy mindenkinek a személyiségén, nyilván az én személyiségemen

is nyomot hagy, de azért elég sok emberrel dolgoztam együtt, akiktől tanulhattam és akikkel való kapcsolat nyomot hagyott ezen.

Az ítélkezési tapasztalat. Gondoltam, hogy elő fog jönni, és nagyon köszönöm képviselő úrnak, hogy feltette a kérdést. Azt szeretném ezzel kapcsolatban mondani, hogy kilenc éve az Alkotmánybíróság nemcsak normakontrollt végez, hanem jogorvoslati fórum is. Mondja ezt többek között az Emberi Jogok Európai Bírósága, hogy hatékony jogorvoslati eszköz, amit ki kell érdemelni, mielőtt odafordul valaki. Most kérdezem én, mit csinál a Kúria felülvizsgálati eljárásban. Dönt jogerős ítéletek hatályáról. És mit csinál az Alkotmánybíróság mint jogorvoslati fórum? Dönt a jogerős ítélet vagy a Kúria döntésének hatályáról. Mind a kettő ítélkező tevékenység. Egyébként, ha itt megint visszautalunk az európai gyakorlatra, ezt a kérdést sehol Európában fel nem tették, hogy a rendes bíróságok, ahol van, különbíróság, az Alkotmánybíróság azok ne mind bírói hatalmat gyakorolnának-e. Tehát azt tudom mondani, hogy ha az Alkotmánybíróság jogegységi panasztevékenysége ítélkező tevékenység, akkor van némi gyakorlatom ebben. Egyébként mondom a számot is, csak azért, hogy ne a levegőbe beszéljek, az elmúlt hat évben több mint ezer alkotmánybírósági ügy eldöntésében vettem részt. Ebből 900 bírói ítéletek elleni panasz volt, ahol bíróság ítéletét kellett felülbírálni. Én úgy gondolom, hogy ezzel kapcsolatban nincs probléma. Egyébként ezt nagyon hamar megpróbáljuk belenevelni tanítványainkba is, hogy jogállamban bíró ítéletét csak bíró bírálhatja felül. Ergo, ha az Alkotmánybíróság felülbírálhatja, akkor az valószínűleg bíró.

Egyébként hadd hívjak itt segítségemre két szaktekintélyt, aki ugyanezt mondja. Az egyik Hans Kelsen, aki ezt a Carl Schmitt-tel folytatott vitában kifejtette. Én ebben, bár akik ismernek, tudják, hogy vannak fenntartásaim, de hadd fogadjam el Kelsen álláspontját, hogy az alkotmánybíró bíró. Csak tudta, mert ő találta ki ezt az európai rendszert. A másik pedig Bragyova András professzor úr, aki egy egész könyvet írt az alkotmánybíráskodás elméletéről, és abban ezt fejtette ki, hogy még a normakontroll-eljárásban is bírói tevékenységet végez az Alkotmánybíróság.

Egyébként pedig azt, hogy hogy fogok tudni... Tulajdonképpen akkor, ha az Országgyűlés úgy dönt, de valójában nem, mert előtte le kell mondanom az alkotmánybírói mandátumról, tehát tulajdonképpen minden helyzetben odakerülök a Kúriára. Szóval hogy fogok tudni felülbírálni ítéletet? Erre azt tudom mondani, hogy úgy, mint eddig. De egyébként azt is mondhatom, hogy ugyanúgy, mint ahogy büntetőügyben eljáró bírók el tudnak bírálni olyan bűncselekményeket, amelyhez hasonlókat nem követtek el. Tehát a személyes tapasztalat, én azt hiszem, hogy nem erre szükséges.

Végül: mindannyian tudjuk, hogy specializáció van a bíróságokon. Amikor ezt számonkérlek rajtam, akkor melyik ügyszakot kérlek számon rajtam? De nem folytatnám ezt, mert már így is túl sokat válaszoltam. Úgyhogy nagyjából a kérdésekre ezeket a válaszokat tudom adni képviselő úrnak.

Bajkai képviselő úrnak meg nagyon köszönöm, hogy az Alaptörvény R) cikkét és 28. cikkét kérdezte, tudniillik ez egy olyan probléma, ami szemmel láthatóan nem fog egyik napról a másikra megoldódni, mert kilenc év kevés volt ahhoz, hogy az alaptörvénykonform értelmezés általánossá váljék. Nyilván, mivel ezt az Alaptörvény írja elő, mindenkinek, adott esetben a Kúria elnökének is kötelessége, hogy mindent megtegyen annak érdekében, hogy alaptörvénykonform ítéleteket hozzanak. Egyébként van egy külső kontroll: tudniillik, minden olyan esetben, amikor az Alkotmánybíróság kúriai döntést semmisít meg, alapvetően mindegyik mögött ott van, hogy azért semmisíti meg, mert a bírói ítélet nem felel meg az Alaptörvény 28. cikkének, vagyis nem alaptörvénykonform az ítélkezés. Ennél nagyobb hiba

viszonylag ritkán fordult elő. Ilyen az úgynevezett vadkáros ügy, amelyet Sebián-Petrovszki képviselő úrnak adott válaszómban már idéztem.

Tehát én azt tudom mondani, ha van valami, ami szívügyem - és nem is tehetek mást, mert az elmúlt hat év nyomot hagyott rajtam -, akkor annak biztosítása, de legalábbis az, hogy minden lépést megtegyek, amennyi rajtam múlik ebből, hogy az alaptörvénykonform ítélkezés megvalósuljon.

Varga László képviselő úr választási eljárásokat kérdezett, itt két-három szempont van. Az egyik: itt felidézte azokat az ügyeket, amelyekben előadóbíró voltam az Alkotmánybíróságon. Én most ezt itt nem tudom hirtelen tesztelni, úgyhogy elfogadom azokat a számokat, amelyeket képviselő úr mondott, viszont hadd mondjam erre azt, hogy egyetlen döntést sem az előadóbíró hoz, kivéve a főtítkári szakaszban történő formahibás visszautasításokat, amelyeket egyes bíróként hoz. Az összes döntést az Alkotmánybíróság hozta. Ha az Alkotmánybíróság többsége elfogadta azt, amit az előadóbíró javasolt, akkor ezek a döntések voltak.

Egyébként nem mindig látszik az Alkotmánybíróság határozataiból, hogy kinek milyen ráhatása van a döntésre. A párhuzamos indokolások, a különvélemények mutatják azokat a bírói javaslatokat, amelyeket a többség nem fogad el, de azokat a módosítási és változtatási javaslatokat, amelyek a vita során bekerülnek egy határozatba, és amelyeket az előadóbíró elfogad, mert ha nem, visszaadná, nem tükrözi az ítélet. Benne van, de nincs odaírva, hogy melyik sort melyik bíró hozta. Ezért véletlenül se szeretnék itt álszentkedni vagy porhinteni, valóban egészen kivételes esetekre emlékszem az elmúlt hat évből, amikor előadóbíró tervezete változtatás nélkül ment át, még választási ügyekben is, pedig ott kevés idő van. Tehát a meghozott határozatok teljes ülési vagy tanácsi vita eredményei, és mind a két esetben - egyik körben a tanács hozza, a másik körben a teljes ülés - ezek az Alkotmánybíróság határozatai. Az, hogy az előadóbírót feltüntetjük, egy szokás, nem minden országban tüntetik fel az előadóbírót, nálunk feltüntetik. Nyilván, ez annyit mutat, hogy egyetértettem én is azokkal a határozatokkal, de ez abból is kiderül, hogy nem írtam párhuzamos indokolást vagy különvéleményt.

Na de most ennek mi köze van ahhoz, hogy a Kúria elnökeként hogyan biztosítanám választási ügyekben a bíróság ítéletének függetlenségét? Képviselő úr, azt tudom mondani, hogy külön önálló független bírói tanácsok járnak el, amelyeknek a munkájába a Kúria elnöke nem szólhat bele. Egyébként meg se támadhatja az Alkotmánybíróságon, ugye, normakontrolljoga van, tehát én nem látom, hogyan biztosíthatnám ezt a függetlenséget azon kívül, hogy betartom a jogszabályokat, és nem szólok bele abba, amibe nem szólhatok bele. Nyilván, amibe bele kell szólnom, ha véletlenül úgy alakul majd, hogy én járok el valamelyik tanácsban, akkor ott lesz egy szavazatom a háromból, de mást nem nagyon tudok mondani.

Az együttműködést illetően én arról biztosíthatom nyilván a tisztelt Igazságügyi bizottságot, hogy az együttműködés, amennyiben az rajtam múlik, akkor változatlan lesz, de ez most megint olyan kérdés, hogy alkotmányos kötelezettsége minden alkotmányos intézménynek, hogy együttműködjön, az Országgyűléssel meg hogyan kellene együttműködni.

A két konkrét ügyre, amit kérdezett képviselő úr, nem tudok mást válaszolni, mint hogy az az álláspontom, amit az Alkotmánybíróság határozatai tartalmaznak, mert az mindenkire kötelező, rám is. Egyébként valószínűleg még akkor is kötelező lenne rám is, ha nem értettem volna egyet vele, tehát én ezzel kapcsolatban mást nem fogok tudni mondani. Úgyhogy kérem képviselő urat, fogadja ezt el tőlem.

Vitányi képviselő úrnak pedig részben válaszoltam, ezt itt azért csak megismételni tudom. A társadalom igazságérzete rendkívül nagy teher; bizonyos szempontból csak személyes teher, de bizonyos szempontból veszélyes teher is. Itt

idézttem Vargha Ferenc koronaügyészt, aki a múlt század elején leírta azt, hogy a bírói függetlenségre mi jelenti a legnagyobb veszélyt, és nem a politikai befolyást mondta. Mondta, hogy annak a legkönnyebb ellenállni, főleg azért, mert az törvénysértő, tehát arra nagyon könnyű azt mondani, ha bárkit megpróbálnak megkörnyékezni, hogy az ember ezt elhárítja, ha olyan jellegű, akkor feljelentést tesz. A legnagyobb veszélyt a nyilvánosság jelenti. Nem volt még rádió, televízió, hol lett volna internet?

Tehát az, hogy a társadalom igazságérzetét felerősíti a nyilvánosság, nagyon-nagyon-nagyon erős teher. Nyilván ezzel a teherrel szembe kell nézni, és nyilván - most már elég régóta mondom, bár órát nem hoztam magammal - itt tudom mondani, hogy a törvényeket a bírónak be kell tartania, és oda kell figyelnie arra, hogy az Alaptörvénytől nem szakadhat el, mert az Alaptörvény folytán bíró a bíró. Tehát, ha attól elszakad, és bármilyen más szempont alapján akar ítélezni, akkor saját alapjait építi le.

De hogy ez sikerül-e, erre két dolgot tudok mondani. Ha biztosítható lenne az, hogy minden bírói ítélet tökéletes legyen, akkor nem lenne szükség jogorvoslati eszközre, márpedig éppen azt látjuk, hogy szaporodnak a jogorvoslati eszközök. Valamikor régen volt egy egyfokú fellebbezés, egy perújítás, meg korábban törvényességi óvás lett belőle, felülvizsgálat és kész, és aztán most hol tartunk? Már van alkotmányjogi panasz, aztán megjelenik a jogegységi panasz. Mindez azt mutatja, hogy annyira bonyolult a jogrendszer, annyi szempontot kell figyelembe venni. És igen, képviselő úr, azért mi a jog? Emberek magatartására vonatkozó és emberek által alkalmazott szabály. Mindenhol ott vagyunk mi, emberek, mindig lesz tévedés benne. Hát, most pont azt nem tudjuk biztosítani, hogy ne legyen bíró.

És az elsőfokú bíró vonatkozásában hadd mondjam azt, hogy nagyon együttérzek velük, mert ők törik az utat. Nagyjából mindenki jogász a teremben, mindenki tudja, hogy néz ki egy elsőfokú eljárás, hadd tegyem hozzá, még én is, aki félként vettem részt ilyenekben. Jönnek a felek, elkezdenek mondani valamit, és ott van, ráadásul egyedül, a bíró, meg kell hoznia valamilyen döntést; akár azért, mert a jogszabályok ezt mondják, akár azért, mert a rendelkezésére álló tényállás ezt jelenti. És igen, hát szavazzuk meg neki azt, hogy előfordulhat az, hogy tévedésből más ítéletet hoz! De ezért van másodfok büntetőügyben, ha eltér az első- és a másodfok, ezért van harmadfok, ha nem, ezért van felülvizsgálat, hogy ezeket helyrehozzuk, de ezeket lehetőség szerint hagyni kell.

Ennyiben egyetérttek azokkal az álláspontokkal, amelyeket a Kúria eddigi elnökei, illetve az Országos Igazságszolgáltatási Tanács, az Országos Bírósági Hivatal elnöke és mások mondtak, hogy azért amíg nem jelenik meg a végleges ítélet, addig hagyjuk azt, hogy a másodfokú meg a jogorvoslati eljárást folytató bíróságok helyrehozzák a hibákat. Ezzel nem azt mondom, hogy a nyilvánosság igazságérzetének nincsen helye, de helye van, arra oda kell figyelnie minden bírónak. És tulajdonképpen a lelkiismereti kérdés jön itt: ha ennyien mondják azt, hogy ez az ítélet nem jó, vajon jó ítéletet hoztam? De ezt minden bírónak magának kell elvégeznie. Viszont arra, hogy erre a Kúria elnökeként hogy lehet hatni, válaszoltam szintén Sebián-Petrovszki képviselő úr esetében. Informális ráhatási lehetősége hol van? Konferencián beszélgethet, de valójában nem mehet oda bíróhoz, és nem mondhatja azt egyetlen kollégájának sem, hogy bíró asszony, bíró úr, de mit mond a nyilvánosság. Már csak azért se, mert ha bárki ilyet mondana a Kúria elnökének, valószínű, ugyanúgy kellene visszautasítania és utasítaná vissza, mint bármelyik másik bíró.

Tehát ennek megvannak az eszközei. Nyilván, ahol az eszközök ezt biztosítják - de itt azért különösen Bajkai képviselő úr kérdésére utalok vissza -, ahol az Alaptörvény meg a jogszabályok erre lehetőséget biztosítanak, hogy a társadalmi igazságérzetet, amit tükröz az Alaptörvény, azt biztosítani lehessen, én ezt ígérem, hogy meg fogom

tenni. És azt is ígérem, hogy azokon a kereteken, amelyeket az Alaptörvény és a jogszabályok biztosítanak, nem fogok túllépni, mert nem tehetem meg. Kérem szépen képviselő urat, hogy fogadja el.

Azt hiszem, elnök úr, hogy a végére értem a kérdéseknek. Nagyon köszönöm, hogy meghallgattak, és elnézést, ha esetleg kicsit hosszú volt a fecsegésem, de ezt meg az egyetemről hoztam magammal.

Vélemények, reagálások

ELNÖK: Köszönjük szépen kúriaelnök-jelölt úrnak a kérdésekre adott válaszát. Megnyitom a vélemények körét. Kérdezem, kíván-e valaki hozzászólni. *(Jelzésre:)* Igen. Varga-Damm Andrea képviselőtársunké a szó. Tessék parancsolni!

DR. VARGA-DAMM ANDREA (független): Köszönöm szépen, elnökjelölt úr, a beszámolóját és a kérdésekre adott válaszát.

Szerényen megjegyezném, hogy demokráciában a kérdezés joga fennáll, akár buta kérdést is fel lehet tenni. Tehát én nagyon szeretném, ha e Ház falai között a kérdésfeltevést nem támadásként élné meg senki. És nagyon örülök, hogy elnökjelölt úr is így értékelte, ahogy én gondolom.

A másik szerény megjegyzés így az elején, hogy valóban látható, hogy Polt Péter legfőbb ügyész úr és elnökjelölt úr intézményes útja párhuzamos volt többször, de elég nehéz elképzelni, hogy egy 1955-ben és egy '68-ban született két ember gyerekkori pajtások lettek volna.

Én azt szeretném, hogy az ön legfőbb bírói tevékenysége során fokozottan hangsúlyos legyen az, hogy ne a statisztikára, hanem az eredményességre és a társadalom bizalmára törekedjen a bíróság. Nagyon gyakran hallottuk az elmúlt években a beszámolókból inkább a számokat, mintsem azt, hogy a számok mögé nézve valóban érdemi és fajsúlyos kérdésekben mennyire fogott helyt egy első fokú ítélet, mennyire fogott helyt egy másodfokú ítélet, mennyire kellett a magasabb bírói fórumoknak belenyúlni egy már meghozott ítéletbe.

Amit nagyon szeretnék, az az, hogy a törvény szava legyen szent, sőt szentség. Nagyon sokszor találkoztam gyakorló szakemberként is azzal a mindennapokban is, hiszen rendre járok bíróságokra tárgyalásokat nézni, hiszen az ember gyakorlatát akkor is fenn kell tartani, ha átmenetileg nem gyakorolhatja, hogy egy-egy adott ügy elbírálásához ne magyarázzák át a már évtizedek óta fennálló jogszabályok tartalmát, ne értelmezzék újra, hanem az eredeti törvények eredeti indokolása végig, amíg az az adott jogszabályhely él, az legyen szentség, és akként alkalmazzák.

Nem lennék magam, ha nem szólnék a devizahitelezés ügyéről, hiszen ez szerintem a Kúriának egy óriási adóssága. Az Európai Bíróság számtalan ítéletet hozott, ezekben az ügyekben a jogvitákban miket kell alkalmazni szemléletben, konkrét jogszabály-értelmezésben, és szinte joggyakorlati iránymutatást ad. És mit tett a Kúria akár ítélkező tanácsai, akár a jogegységi tanácsok? Azt mondták, hogy törvényekkel és már jogegységi döntésekkel rendezte ezt a joggyakorlat. De nem. Úgyhogy nagy tisztelettel azt kérem elnökjelölt úrtól, vélhetően leendő elnök úrtól, hogy bár bizonyára komoly súlyú és komoly munka az, ami várhatna a kúriai bírákra, de a polgári jogi alapelveink és a polgári jogi szabályok, amelyek a megkötésük idején hatályosak voltak, tökéletes választ adnak arra, hogy ezeket miként kellene elbírálni. Csak két fontos szempontot hadd mondjak: amit vállaltam, csak azt kell teljesítenem, ez az egyik fontos alapelv, a másik pedig, hogy a tartós jogviszonyokban a felektől független objektív körülményváltozások bizony, ha tetszik, ha nem, azt kívánják, hogy akár jogalkotással vagy egységes joggyakorlattal megváltoztassák a szerződések feltételrendszerét, vagyis kiegyenlítsék a szolgáltatás-ellenszolgáltatás értékegyensúlyát.

Azt nagyon szeretném a jövőre nézve, hogy a jogegység ne legyen ellentétes a jogszabályok valódi rendelkezéseivel, a jogegységi döntések ne alkossanak új jogszabályokat, vagy a jogszabályokat ne magyarázzák újra, hiszen rendkívüli módon elbizonytalanítja a joggyakorlatot.

Én azt nagyon szeretném, bár az előbb jelölt úr válaszolt a társadalom elvárásaira és hogy valóban, a nyilvánosság milyen súlyt jelent sokszor a bírákon, hogy a döntésük majd vajon elfogadtatásra talál-e, de, azt gondolom, kevesebb számú ügyben van a nyilvánosság túlzott nyomása. Nagyobb részben az ítélkezésben én azt látom, hogy igenis, aki a társadalomban él, aki nem egy elefántcsonttoronyban él, az körülbelül tudja, hogy egy adott ügyben mit jelent a társadalmi igazságosság. Ez a zsinórmérték, a jogszabályok pontos értelmezésével és alkalmazásával szerintem tökéletes.

Nagyon örülök annak, hogy idézte a függetlenség vonatkozásában a jóval előttünk járó kollégánk szavait, mert valóban, egyre inkább az látható, hogy nagyon sokszor bírák a függetlenséget úgy értelmezik - ezt a mindennapi gyakorlatból mondom -, hogy a jogszabályoktól is függetlenek. Nem, a jogszabályoknak bizony alárendeltek, a döntésükben függetlenek. A döntésüket senki nem befolyásolhatja, és mind a felektől, mind külső nyomástól maradjon független.

És még egyet hadd kérjek tisztelt elnökjelölt úrtól. Azt nagyon helyesen mondta, és örülök annak, hogy azt mondja, a tévedés joga mindenkinek jár, hiszen dolgozunk, bárki hozhat hibás döntést, ott vannak a fellebbviteli bíróságok, ha a döntés hibás volt, korrigálják. Van viszont egy sokkal fontosabb kérdés, ez pedig az eljárásiszabálysértések. Azt én nem tartom helyénvalónak, hogy nagyon sok bíró úgy gondolja, eljárásiszabálysértés történt, majd vagy a másodfok korrigálja, majd legfeljebb hatályon kívül helyezik, kezdjük előlről. Nem. Tehát azoknál a bíróknál, akiknél igen gyakran fordul elő eljárásiszabálysértés, én úgy érzem, indokolt valamilyen módon nem az általános, időről időre kötelező vizsgálat és minősítés során az ő tevékenységét vizsgálni, hanem bizonyos számú, egyre gyakrabban előforduló jogszabálysértések esetén, én úgy érzem, felül lehet azt is bírálni, hogy valaki alkalmas-e erre a székre, hiszen a bírák a társadalomnak a mintái, hozzá igazodik az a fél, aki elmegy hozzá és megkéri őt, hogy az élete fontos döntésében ő hozzon döntést, nem a fél maga, nem a családja, nem a barátja, hanem egy idegen ember, akibe neki a legnagyobb bizalmát kell fektetni, mert lehet, hogy az az ügy az ő életét alapvetően befolyásolja vagy megfordítja. És ez az óriási bizalom szerintem azzal kell viszonzásra találjon, hogy a bíró viszont minden jogszabályhelyt annak pontos, időbeli és tartalmi tiszteletével alkalmazza. Nagyon köszönöm.

ELNÖK: Kérdezem képviselőtársaimat, hogy ebben a körben kíván-e még valaki hozzászólni? *(Jelzésre:)* Igen. Bajkai képviselő úr a szó. Tessék parancsolni, képviselő úr!

DR. BAJKAI ISTVÁN (Fidesz): Köszönöm szépen a szót. Mindenekelőtt szeretném megköszönni az elnökjelölt úrnak az előadását, az exozóját és a kérdésekre adott válaszát.

Ebben az észrevételezési körben elhangzott Varga-Damm Andrea képviselőtársunk részéről egy olyan kifejezés, hogy a képviselőknek, bizottsági tagoknak úgymond joga van butaságokat is kérdezni, és emellett mindenkinek kritika nélkül, adott esetben szó nélkül el kell mennie. Én csak szeretném tisztelt képviselőtársamnak, képviselő asszonynak jelezni, hogy amikor a képviselők közül valaki észrevételezi egy kérdésnek a hangsúlyozottan nem „butaságát”, azt, gondolom, idézőjelben használta a képviselő asszony is, hanem nem a tárgyhoz kötődését -, külön

szeretnék kitérni és megköszönni az elnök úrnak azt is, hogy amikor nem tárgyhoz kötődő kérdések vannak, akkor azokra az elnöki nyilatkozatát megteszi -, az éppen az Igazságügyi bizottság munkáját segíti elő. És, ha jól hallottam képviselő asszonytól, az ilyen észrevételezéseket vagy ilyen típusú hozzászólásokat ő maga szíve szerint korlátozná. Én azt gondolom, hogy ez is a képviselői szabadsághoz tartozik, az elnök úr pedig nagyon helyesen mutat rá, amikor tárgytól való eltérés van. Ez is egyébként, ezt jeleztem, az igazság érvényesülése és az Igazságügyi bizottság munkáját segíti, úgyhogy köszönjük szépen.

Amikor arra utalt képviselő asszony, hogy az egyes jogegységi döntések nem alkothatnak jogot, hosszú elmélkedést ebben a körben nem tett képviselő asszony, de szeretném jelezni, hogy nem gondolnám azt, hogy a jogegységi határozatok jogalkotásnak minősülnek. Szerintem erre konkrét példát képviselő asszony nem is tudott mondani, ha ilyen lenne, az nyilvánvalóan ellentétben állna az Alaptörvényünkkel is.

A társadalom igazságérzetével kapcsolatban egyetlenegy megjegyzést, ha szabadna tenni. Egyébként ebben a tárgykörben nyilván hosszabb egyetemi stúdiumokat is lehetne tenni, és egyébként is ez nagyon érzékeny kérdés, ahogy ezt elnökjelölt úr is kifejtette. Azt azonban szeretném hozzátenni és kiemelni, amit az elnökjelölt úr elmondott, és lehet, hogy talán képviselő asszony erre nem figyelt annyira, vagy esetleg elszaladt a füle mellett, nevezetesen: az Alaptörvényünk, annak a szellemisége, annak az igazsága, annak a mondanivalója és tartalma jeleníti meg azt a típusú igazságot, amiben hinnünk kell. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Kérdezem képviselőtársaimat... *(Jelzésre:)* Igen, Sebián-Petrovszki képviselőtársunké a szó. Tessék, parancsoljon!

SEBIÁN-PETROVSZKI LÁSZLÓ (DK): Bocsánat! Nem terveztem ebben a körben szólni, de itt Bajkai képviselő úr után most már kénytelen vagyok kettő mondatot.

Azt gondolom, amikor meghallgatunk egy jelöltet, akkor a jelöltnek a múltja - most a múltján értem a szakmai múltját, a nyilatkozatait, a tanári pályáját és a többi - igenis számít, igenis az erre vonatkozó kérdések, például hogy alkotmánybíróként milyen döntésekben vett részt, szerintem relevánsak, az nem a témától való eltérés. Ugyanígy nem gondolnám, hogy probléma lenne, ha megkérdezzük a jelölt véleményét például a bírói függetlenségről vagy még egyéb olyan témákról, amelyekre ugyan lehet azt válaszolni, hogy a törvények világosan szabályoznak ebben dolgokat. Ezért például nem kaptam választ arra, hogy a különbírósról mi a véleménye a jelölt úrnak és a többi, és a többi, de most nem ez a konkrét téma. Szerintem ezek releváns kérdések, itt nem az van, hogy a témától eltérünk. Igenis, a jelölt megítélésének az egy fontos része, hogy ő egyébként mit gondol bizonyos fontos, egyébként szerintem az ő témáját, az ő leendő vagy reménybeli posztját érintő kérdésekről.

És ezt csak azért teszem szóvá, és valószínűleg inkább a jegyzőkönyv számára készül, merthogy többedik ilyen beszélgetésbe bonyolódunk, többedik ilyen meghallgatáson előkerül ez az ügy, hogy mi tartozik a témához, mi nem. Szerintem ezek tartoznak a témához, és tartósan sajnós ezeket fel fogjuk tenni- a sajnóst most Bajkai úrnak mondtam. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Képviselő úr, én a magam részéről úgy gondolom, hogy a kúriaelnök-jelölt úr minden kérdésre megválaszolt. Nyilván a közigazgatási bírósági kérdésre is megválaszolt, mert azt mondta, hogy az Alaptörvény rendezi ezt a kérdést, a személyes véleményét meg hát most ez nem az a hely, ahol egyebekben kifejtse.

Kérdezem tisztelt képviselőtársaimat, hogy kíván-e e körben valaki még hozzászólni. *(Senki sem jelentkezik.)* Jelentkezőt nem látok. Ezért a véleménykört és a vita egészét lezárom.

Kérdezem elnökjelölt urat, kíván-e válaszolni az elhangzottakra.

DR. VARGA ZSOLT ANDRÁS kúriaelnök-jelölt: Elnök Úr! Itt az előbb én kértem a különbírásgot, hogy ne kelljen, de ha szabad három mondatban.

ELNÖK: Tessék parancsolni, öné a szó.

DR. VARGA ZSOLT ANDRÁS kúriaelnök-jelölt: Ha ez ennyire lényeges, ne maradjon megválaszolatlan. Képviselő Úr! Európa összes országában van ilyen, a szlovák igazságügy-miniszter most terjesztette be, hogy legyen ilyen. Ezzel együtt Magyarországon én voltam az utolsó, aki azt mondtam, hogy ha a teljes szakma azt akarja, hogy legyen, akkor nem fogom egyedül azt mondani, hogy ne legyen. Személyesen én nem kedveltem. Úgy hozta az élet, hogy a Velencei Bizottságban nekem kellett védeni, úgy hozta az élet, hogy az Alkotmánybíróságon nekem kellett előadóbíróként elkészíteni a tervezetet, hogy jó-e az a törvény, amelyről akkor már tudtuk, hogy fél lábbal a sírban van vagy teljesen, csak még nem temettük el.

Tehát én személy szerint nem kedvelem a közigazgatási különbírásgot, de rajtam kívül mindenki kedveli, és ha lett volna, jól működhetett volna. És hadd mondjam azt, hogy egyáltalán nem sértett volna semmiféle jogállamot meg egyebet. Az Alaptörvény most azt mondja, hogy nincs, én ezt hadd ne véleményezzem tovább. Köszönöm szépen. Egyébként a különbírásgoknak nem vagyok híve úgy általában. *(Sebián-Petrovicski László: Ez a válasz!)* Ha ez a válasz, akkor ez a válasz.

A másik, amit mondani szeretnék, Varga-Damm Andrea képviselő asszonynak és Bajkai képviselő úrnak egy nagyon-nagyon személyeset mondanék, mert egy kicsit megijedtem, hogy érzéketlennek tűnök. Egyrészt orvoscsaládból is származom, tehát onnan is ezt hallottam, másrészt pedig a képviselő asszonyok és urak munkája is ugyanabba a körbe tartozik, amire azt mondhatom, hogy én tudom, hogy nagyon sokan szeretnének másodfokot, az orvosok nagyon szeretnének másodfokot, de nincs nekik. És ugyanez igaz a törvényhozókra, hogy egy-egy törvényi hiba után nagyon jó lenne azt mondani, hogy ja, csináljuk vissza, de nem.

Tehát ezt a társadalmi igazságérzetet meg azt, hogy azért örökké nem lehet azt mondani, hogy ja, hát hibáztunk, majd a másodfok helyrehozza, azért én így gondolom. Tehát ezt a képviselő asszonynak és képviselő úrnak is jelzem vagy mondom, hogy azért itt nem arra gondoltam, hogy vonogatjuk a vállunkat, és majd valaki megoldja. Én tökéletesen érzem ennek a felelősségét, egyébként pedig az ügyészségen abba a körbe tartoztam, akik arra a régi, még a hetvenes-nyolcvanas-kilencvenes évekből hozott véleményre, hogy megfuttatjuk a bíróság előtt, legfeljebb felmentik, mindig azt mondtam, hogy nem, nem ügyet futtatunk meg a bíróság előtt, hanem embert, és azt az embert az alaptalan büntetőeljárás meg a családját lehet, hogy tönkretesz.

Tehát véletlenül se akarok kibújni, de képviselő asszony, képviselő úr, az a szerep, amit, ha az Országgyűlés úgy dönt, kapok, azért korlátozott ebben a kérdésben. Köszönöm szépen.

Határozathozatal

ELNÖK: Köszönjük szépen, kúriaelnök-jelölt úr. Most a határozathozatalra kerül sor. Kérdezem tehát a tisztelt képviselőtársaimat, hogy támogatják-e Varga Zsolt András úrnak a Kúria elnökévé történő megválasztását. Aki egyetért vele? *(Szavazás.)* Aki nem? *(Szavazás.)* Aki tartózkodott? *(Senki sem jelentkezik.)* Köszönöm.

Megállapítom, hogy 9 igen, 2 nem szavazattal, tartózkodás nélkül az Igazságügyi bizottság Varga Zsolt András úrnak a Kúria elnökévé történő megválasztását támogatta.

Az országgyűlési törvény 44. § (3) bekezdése alapján a bizottság a meghallgatás alapján kialakított véleményét az Országgyűlésnek írásban benyújtja.

Gratulálunk Varga Zsolt András elnökjelölt úrnak, egyúttal megköszönöm a bizottság előtti megjelenését.

Valamennyi képviselőtársamnak köszönöm, hogy itt volt, köszönjük vendégeinknek is. A napirendi pontot ezennel lezárom.

Az ülés berekesztése

A bizottság ülését berekesztem. Mindenkinek szép napot kívánok! *(Dr. Varga Zsolt András: Köszönöm szépen a bizalmat.)*

(Az ülés befejezésének időpontja: 10 óra 29 perc)

Dr. Vejkey Imre
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Podmaniczki Ildikó és Szűcs Dóra